

Cuvântul Realității

Apare afară de Luni și zilele după sărbătorile zilnic. — Redacția și Administrația Strada Românului No. 6. Telefon No. 156

Ziar de propagandă națională

Abonamentul pe an 800 Lei, pe jumătate de an 400 Lei, pe un sfert 200 Lei, pe lună 70 Lei. Pentru America pe an 5 dolari

Funcționarul public

Nu este nici o îndoială, că cea mai năpăstuită de soarte, între toate categoriile și tagmele sociale și profesionale, este funcționarea de Stat.

Este un adevărat act de eroism a face astăzi serviciu de stat, a te conforma legilor și mai presus a îndeplini cu conștiință sarcina oficiului.

În sufletul salariatului de stat se dă o dublă luptă, să frământă simțul de datorință, conștiință și patriotism cu realitatea crudă a condițiilor de existență, se dă cea mai aprigă luptă cu viața zilnică, cu mizeria.

Iată pentru ce zicem, că funcționarul public, îndeplinește azi un act de eroism moral, care îl ridică deasupra oricăror categorii sociale.

Dar evident, că aceasta satisfacție morală nu îl satisface pe salariatul de stat și soarta acestuia nu este o simplă chestie personală, ci problema cea mai importantă a Țării.

A cere sacrificiu până la infinit, a pretinde funcționarului public până la sfârșit împlinirea datorinței, a-i cere cinste și rezistență față de orice tentațiuni ale vieții, să nu fie corupt, să nu trăiască decât pentru serviciul și interesul public, îndatorându-l în același timp să nu se ocupe cu nimic afară de slujba lui, să trăiască el și familia din cele câteva hârtii de sute de lei, ce i-se aruncă tot la o lună, ba și mai

târziu, este un paradox, înseamnă o distrugere a ori și cărei ambiții, sârguință și morală.

Nu ne surprinde când aflăm, că președintele Tribunalului de Ilfov, funcționarul administrativ de jos, sau de sus, angajații la gară, la finanțe, la casa școalelor, etc. se pretează la acte de egalitate, recurg la toate căile permise și nepermise în luptă cu viața.

Nu înțelegem nici pe o clipă să scuzăm pe acești rățaciți, ci constatăm o stare tristă de lucruri, a căror autor moral și agent provocator este însuși situația mizeră în care sunt condamnați să trăiască funcționarii.

Memorii, greve, congrese, nu produc nici o schimbare în situația gravă în care se svârcolesc slujbașii Statului.

Ne facem și noi echoul acestui glas strigător după ajutor a funcționarilor publici, pe cari se razimă tot organismul vieții noastre de Stat.

O întârziere în rezolvarea acestei probleme de cea mai mare însemnătate pentru bunul mers al Țării, înseamnă desăgregarea serviciilor publice, sporirea numărului de infractori, demoralizarea unei tagme sociale întregi, plecarea celor mai bune și cinstite elemente de lucru din slujba Statului.

Pe toate căile și prin toate mijloacele trebuie împedecat acest proces de disolvare a corpului de funcționari publici, care

luptă și rezistă azi cu cel mai mare sacrificiu greutăților.

Conducătorii intereselor vieții noastre publice, cari au chemarea să vindece această rană a Țării, au și răspunderea viitorului și dezvoltării normale a Statului

INSEMNAȚII DE-O ZI

Si fetele vor fi înrolate în serviciul militar

Din zi ce trece femeile cuceresc tot mai mult teren din sfera de activitate a bărbaților.

În toate serviciile publice și de stat, se observă cum, sexul slab, — femeia — se nizuște a produce a reprezenta aceeași forță de muncă, pe care până în zilele noastre și de când îi lumea, tot bărbații le avuseră.

Mândria le face să lupte în această direcție, iar bărbații gândesc: „Lasă mai poarte și ele jugul“!

Am văzut până acum că femeia a ajuns a fi: Ministru, primar, medic, avocat, toate... toate, una însă și militar, înrolată după toate formele și legile, într'un stat constituțional și în secolul al XX. asta nu s'a mai pomenit!

Prima izbândă grandioasă a femeilor, precum și — poate — dădătorul de imbold a fost marele succes a d-soarei Rogstad din Norvegia, care la data de 7 Martie 1911 a fost aleasă deputat în camera norvegiană.

De atunci, în toate țările civilizate sunt bine primite și aproape că, preferate în toate serviciile. Nu vom căuta să documentăm sau să susținem pro, nici contra, lăsăm la aprecierea cetățenilor, mai ales, că nu se cam poate stabili, semnul de prosperitate sau a slăbiciunii unei țări este,

când se girează și sunt conduse oficii de mare importanță, unde serviciul este distrugător chiar și al organismului bărbătesc, și când se admite ca baza morală a statului familia, să-și piardă principalul ei factor, pe care o numim „mamă“! Ci vom reda o telegramă interesantă sosită din Varșovia, (Polonia) unde precum se vede se cred a fi ajunși la o treaptă mare a culturii când prin lege se dispune următoarele, pe cari le lăsăm să vorbească în locul nostru.

„Varșovia. — În ultima ședință a ministerului de război s'a discutat despre îndatoririle fetelor față de apărarea națională, sau serviciul militar. S'a discutat planul conform căreia în scurt timp fetele din toate clasele sociale vor fi înrolate și instruite pentru a face serviciul militar, deocamdată — auxiliar“. — Sextus.

Decrete interesante în Italia

Roma. — În monitorul oficial italian eri a apărut un decret regal, în care se prevede că, cu data apariției acestei dispoziții, în cazul când cineva datorând cu bani ori cui, nu s'ar putea achita la termen, creditorul poate cere preschimbarea pedepsei în închisoare, ba, judecătoria este chiar obligată a aduce sentință în acest sens.

Un alt decret apărut tot în acest monitor oficial se referă la profesorii academiilor și universităților din Italia.

Conform acestui decret toți profesorii universitari din Italia sunt obligați a depune jurământ că, nu vor așta sau încerca a ataca regimul fascist în decursul prelegerilor sau cursurilor.

Situația cultelor în Statul român

Discursul dlui Vasile Goldiș, ministrul cultelor și artelor, rostit în luna Decembrie 1926 —

I. P. S. Sa Mitropolitul Moldovei și Sucevei, Pimen: Și în locul canonicilor avem 4—5 vicari.

DI Vasile Goldiș, ministrul Cultelor și Artelor: Față de uniți cu 70 de protopopi, noi ar trebui să avem pe țara întreagă 720 nu 134 câți avem acum. Romano-catolicii au 25, noi ar trebui atunci să avem 250. Reformații 27, nouă ni-s'ar conveni în proporție 324. Evanghelicilor luterani au 14, noi ar trebui să avem 560. Unitarii cu 66 000 suflete au 8 protopopi, proporțional noi ar trebui să avem 1200. Chiar musulmanii au 4 mulți, noi ar trebui să avem atunci 320 protopopi. Sub acest raport suntem chiar în coada tuturor cultelor, chiar și a musulmanilor.

Le povesteam odată toate acestea unui amic unit. Cu un zimbet specific pe buze el îmi spuse: „vor fi adevă-

rate, nu trag la îndoială, dar vezi orice realitate este rezultanta unei realități precedente. Progresul nostru a fost rapid față de al bisericii ortodoxe, nota superiorității noastre. Noi avem o viață mult mai avansată, organizații mai complexe, suntem mult mai culți mai solidari, mai puternici în toate privințele, este primația Apusului față de indolența orientală.

Adevăruri amar de triste pentru noi. Statul acordă ajutorul bănesc preoției de după calificarea ei. Și sub acest raport toate confesiunile ne întrec. Ele în chipul acesta se bucură de un dublu favor, au și preoți cu calificare superioară și subvenții incomparabil mai mari ca noi ortodoxii nenorociți. Putem plânge și nu putem răzvrăți. Fiindcă ei au dreptate. Calificarea superioară merită remunerație superioară, Măcar în teorie. Poate rea-

litatea și dreptatea ar trebui să ne indice alte măsuri, alte criterii. Mi-se pare totuși o mare nedreptate, când un canonic celibatar încasează dela Statul român 16 mii lei lunar, iar popa Victor Uscătescu din Leasa, în munții Hălmeagului, care hrănește 10 suflete și ai cărui copii umblă desculți, primește dela același Stat român lunar suma de 3415 lei.

Fără îndoială a sosit timpul să ne preocupăm mai intensiv de salarizarea preoției ortodoxe ori neortodoxe. Cunosc prea bine greutățile financiare ale Statului și n'aș dori să fac societate demagogilor, care aleargă după popularitate sgândărind apetiturile slujbașilor. Guvernul actual are toată solitudinea față de funcționari. Problema însă este prea serioasă spre a putea fi utilizată în scopuri politice aniste. Dar socot totuși, că constituie un serios advertisement cu faptul că un preot doctor în teologie, ori licențiat dela universitate, cu 12 ani de studii secundare și universitare este mai rău salariați, decât un învățător cu 7 ani de studii. Deprecierea aceasta a

tagmei preoției are repercursiuni păgubitoare asupra sufletului național.

Acum de încheiere să-mi dați voie; domnule senatori, să spun și câteva cuvinte pro domo în chestie personală.

În dihonie ce s'a produs în jurul deciziunii ministeriale cu pricina, s'au cheltuit apreciable energii ca să fiu prezentat publicului ca un deslănțuit al urei confesionale, ca un dușman al bisericii unite.

Eu însă desfid pe oricine, dacă cândva în viața mea, printr'o vorbă, în scris, prin vr'un articol, în vreuna din cărțile mele, ori prelegerile și conferințele mele, aș fi adus bisericii unite cea mai mică atingere. Zeci de ani am scris în gazete, am ținut serii de conferințe, prelegeri, discursuri, am scris cărți și broșuri, nicăieri nu s'a aflat un singur cuvânt jignitor pentru biserica fraților mei uniți. Timp de 12 ani am fost profesor la liceul românesc din Brașov, acum liceul Andrei Șaguna. Am avut mulțime de elevi uniți, dintre cari au eșit mulți fruntași distinși ai vieții noastre naționale. Să spună unul singur dintre ei, că aș fi

Câteva dispoziții din noul proiect de lege a teatrelor

— Rolul ministerului artelor. — Școlile. — Controlul prealabil al filmelor. — Cenzura în materie de teatru. — Cine poate opri un spectacol —

Primul articol din proiect fixează rolul Ministerului Artelor care va avea următoarele atribuții:

De a supraveghea și controla prin organele sale activitatea oricărui întreprinzător de spectacole pentru a-l obliga să se conformeze legilor și regulamentelor în vigoare.

Apoi, de a îndruma și coordona activitatea tuturor teatrelor naționale, cum și a teatrelor de operă, hotărând normele după cari acestea vor avea să funcționeze în punct de vedere artistic și administrativ.

De a supraveghea reprezentațiile trupelor particulare oricare ar fi genul lor de spectacol luând măsuri pentru bunul mers și propășirea mișcării artistice din întreaga țară.

De a îndruma și acorda activitatea tuturor școlilor pregătitoare și anume: Conservatoarele de stat, Conservatoarele comunale și regionale, Cursurile particulare pentru orice pregătire artistică în genere.

Nici o școală de specialitate artistică, muzică, dans, filme nu poate fi deschisă fără încuviințarea Ministerului Artelor care va examina organizația propusă și mijloacele de înfăptuire.

Pe alt articol se ocupă de clasificarea teatrelor care sunt împărțite în:

1) Teatre de stat menite să servească ca școli pentru formarea gustului public și pentru încurajarea artei dramatice române vor purta numele de Teatre Naționale și sunt recunoscute ca persoane juridice.

2. Teatrele regionale înființate de comune sau județe pentru a deservi o regiune.

Teatre comunale înființate și susținute de comune.

Aceste teatre nu pot fi declarate ca teatre naționale decât în forma trece-

rii lor sub autoritatea directă a Ministerului Cultelor.

Nimeni nu poate organiza reprezentanții sau conduceri de trupe particulare de teatru fără o prealabilă autorizație a ministerului artelor.

Această autorizație va trebui reînnoită anual.

Sunt dispenzate de această obligație trupele stabilite cu forma înscrisă la tribunal.

Proiectul de lege menține cenzura pentru reviste și orice spectacole cari aduc în scenă actualitatea.

Filmele de cinematograf inscenate în țară sau importate sunt supuse unui control prealabil ce privește ordinea, siguranța publică și bunele moravuri.

Regulamentul special va determina compunerea comisiei de control precum și atribuțiile și modul ei de funcționare.

Directorii teatrelor: Naționale în orașele respective și primării în celelalte orașe pot interzice un spectacol când îl vor găsi imoral.

Procesul-Verbal cuprinzând constatările și motivarea măsurii luate se va comunica conducătorului trupei, în termen de 24 ore, prin autoritatea administrativă.

Nemușumii vor putea face opoziție la tribunalul respectiv în termen de 3 zile.

Opoziția nu suspendă executarea. Procedura va fi gratuită. Sentința poate fi atacată cu recurs în termen de 3 zile dela pronunțare.

Directorii trupelor particulare cari vor aduce vre-o jignire sentimentului național prin textul pieselor ce reprezintă, prin costume, decoruri s'au orice alte mijloace tehnice, sunt direct răspunzători în fața autorităților. Pentru asemenea abateri ministerul Artelor va retrage autorizațiunea întreprinzătorului de spectacole.

Viscol în țară

— Deranjamentele telefonice. — Trenurile circulă cu întârziere —

De ieri delă amiază un viscol puternic a început să bată în mai multe regiuni ale țării.

În Moldova a căzut zăpadă mare. În județele Buzău și Prahova circulația s'a făcut cu anevoiță.

In Capitală

În Capitală, după o ploaie de două zile s'a lăsat un frig care a înghețat apa pe străzi, formându-se polei.

De ieri dimineață a început viscolul.

Din această cauză n'au circulat decât foarte puține trăsuri. Tramvaiele au avut și ele de suferit.

Zăpada a căzut și cade din abundență.

Dacă viscolul va continua sunt temeri de întreruperea circulației tramvaelor.

De altfel aseară nu circula decât vagoanele-motor din cele electrice și foarte reduse vagoane din cele cu cai.

Jignit cu o sigură vorbă, un singur gest, biserica unită. Dimpotrivă am propagat todeauna și pretutindeni iu birea între frați și am socotit biserica unită ca o soră (aplauze prelunge).

La nenumărate prilejuri am re'eval marile merite ale bisericii unite. Nu vorbesc de actul unirii, nici nu vreau să fac istoria Unirii, pentru că aceasta este o altă chestiune, dar după unire această biserică a adus servicii mari națiunii noastre întregi (aplauze îndelung prelunge).

Câtă vreme voi fi eu la locul a cesta, fie încredințat frații uniți, că nu numai nici un preot nu va fi înlăturat, nu numai nici o parohie îndreptățită nu va fi desființată și că tot ceia ce au avut vor avea și mai d-parte, dar mai mult: am căutat și mai căuta să sporesc pentru dansii, în măsură echitabilă, ajutoarele Statului spre întărirea vieții religioase naționale. Este o crudă calomnie, că eu aș fi dușmanul bisericii unite (aplauze îndelung prelunge).

Sunt însă adeseori adevăruri, ale căror concluzii supără. Și mai vârtos

în situația mea eu nu pot să le retac. Mă doare și trebuie să vă doară pe toți faptul, că în Ardeal 122 de comune sunt lipsite de păstori sufletești, fiindcă sunt mixte, ortodocși și uniți și nici unii nici alții nu sunt în măsură să întrețină o parohie, un preot. Ce bine ar fi dacă ar putea să fie solidarizați sufletește.

Cine ar putea preamări analfabetismul? Și totuși legea școalei primare nu admite înființarea de școli, decât numai pentru un anumit număr de elevi. Credeți dvoastră că Statul ar putea lua asupra sarcina de a întreține cu subvenția sa parohii cu un număr de suflete nelimitat de mic?

Voci: Așa este (sgomot. Întrerupere).

Di Vasile Goldis ministrul cultelor și artelor: Există parohii unite cu 82, cu 20, cu 10 suflete, cu 3—4 familii. Credeți dvoastră că se poate duce lucrul acesta la absurd? Dacă printr-o fatalitate numărul credincioșilor s'ar reduce la 2—3 familii într-o parohie, ar putea cineva să creadă că Statul are obligamentul să mențină parohia

In Ardeal

Încă de luni a început să cadă zăpada în județul Brașov și Sibiu. De Marți seara viscoleşte.

Toate trenurile sosesc din Ardeal cu întârzieri mari. Deasemenea și cele din Moldova.

Dupăcum ne informează Institutul meteorologic de ieri d. a. viscolul a început să fie general.

Fire telefonice rupte

Din cauza viscolului, rețeaua telefonică și telegrafică a avut mult de suferit.

MISCAREA CULTURALA

Serbarea Unirei

Despărțământul Arad al „Astrei”, înănd de datorie să prăznuiască așa cum se cuvine marea zi a Unirei, organizează un grandios festival în sala Palatului Cultural în după amiaza zilei de 24 Ianuarie orele 5.

Cu această ocazie, va vorbi despre „Eminescu și factorii culturali ai Unirei” un distins conferențiar, dl Gh. Ștefănescu Goiceanu, avocat și vicepreședinte al Ligei Culturale dela Craiova.

Programul amănunțit al festivalului îl vom publica în numărul nostru de mâine.

Dela Astra

Sâmbătă 22 Ianuarie orele 5 d. a. va avea loc la Palatul Cultural conferința dlui I. D. Ștefănescu despre: Personalitatea lui Gheorghe Enescu. Intrarea gratuită.

„Astra” la Ineu

Sâmbătă 22 curent are loc în comuna Ineu, un concert dat de Muzica regimentului 93 din Arad, aceasta din inițiativa și sub auspiciile Despărțământului Arad al Astrei care va participa la serbare printr'un delegat ce va ține o conferință și va dăruï Cercului Cultural al Astrei” din Ineu un dulap cu cărți.

Răspuns revistei „Cele Trei Crișuri”

Într'o „scrisoare” din Arad, publicată în ultimul număr al revistei „Cele Trei Crișuri”, comunicându-se cu privire la conferințele dlui prof. I. D. Ștefănescu, lucruri cari absolut nu corespund adevărului, dăm pe calea aceasta cele mai holărite desmințiri, și rugăm în numele intelectualilor aradani pe distinsul conferențiar a și continua interesanta serie de conferințe anunțate.

„Astra” Despărțământul Arad.

Până aseară situația se prezintă astfel:

Nu se poate face legătură telegrafică cu Budapesta și Praga.

La telefon se pot face convorbiri telefonice numai cu orașele: T.-Măgurele, Alexandria, Caracal, Buzău, Focșani cu Ploești pe un singur circuit din 6 și cu Giurgiu cu unul din 3. Restul țării în spre Pitești, Olcița, Craiova, T.-Severin și toată Moldova și Basarabia este izolat de Capitală.

Toate echipele volante ale P. T. T. lucrează la restabilirea circulației.

Studentii Academiei de drept din Oradea

grupăți în jurul ideii de a mări fondul pentru înființarea unui cămin studentesc a cărui necesitate se simte imediat, în Oradea, vor reprezenta în seara zilei de 24 Ianuarie 1927 în sala Teatrului Orășenesc piesa „Heidebergul de altă dată” în 5 acte urmări de dans în saloanele hotelului Crucea Albă, la care invită și pe aceasta ca onor. public din Arad. Venitul întreg fiind destinat scopului nobil amintit, ne înduim de prețosul concurs al publicului nostru. *Comitetul.*

Spectacolele zilei

Teatrul orășenesc.

Sâmbătă: „Vănatu'n goană”, operă. Începutul la orele 8 precis.

Cinema Apollo.

Sâmbătă: „Istoria unei fete orfane”. Începutul la orele 4 și jum., 6 și jum. și 9 seara.

Cinema Urania.

Sâmbătă: „Porumbi albi în orașul negru”. Începutul la orele 4 și jum., 6 și jum. și 9 seara.

Incadrarea femeii în funcțiunile administrative de Stat

Oficiul de Studiu, care funcționează pe lângă ministerul de finanțe are să lucreze la modificările ce trebuiesc aduse anteproiectului de lege al armonizării salariilor. Diferitele observații făcute de către categoriile interesate precum și expunerile lămuritoare ale dlui Manoilescu, subsecretar de Stat la Finanțe, au avut darul să îndruma dispozițiile proiectului pe calea intereselor reale ale funcționării. Actualmente, Oficiul de Studii, lucrează la întocmirea tuturor datelor pentru încadrarea femeii în funcțiunile administrative de stat. În această privință patru chestiuni s'au produs în discuție: căroră se caută a li se găsi o soluție cât mai conformă cu Constituția țării și Statutul funcționarilor.

1. În primul rând se pune problema dacă femeia poate ocupa orice post în administrație de stat.

2. Deasemenea, poate să se fixeze la intrarea în funcțiune un decalaj în favoarea sau defavoarea femeii funcționare comparativ cu situația bărbatului?

3. În ce ramuri ale administrației de stat poate intra femeia și cât de ușor poate merge pe scara ierarhiei?

4. Dacă urmează să fie făcut o „numerus clausus” pentru a se găduirea participării femeii în funcțiunile publice.

Oficiul de studii lucrează la rezolvarea acestor patru chestiuni ținând seama de situația juridică, morală și socială a femeii. Lucrările ce se vor întocmi vor fi supuse dlui Manoilescu la întoarcerea dsale din Italia.

(Sfârșit).

INFORMATIUNI

Congresul funcționarilor și pensionarilor publici din Ardeal

Duminică, 23 Ianuarie, se va ține la Cluj congresul salariaților și pensionarilor publici din Ardeal.

Se vor discuta chestiunile statului, salarizării, a locuințelor, a Băncii salariaților publici etc.

Din București vor lua parte dnii I. Clinciu, Spiridon Iacobescu, N. Schina, General Mladian, St. Brădișteanu și alții.

Inscrierile pentru congres se fac la dl dr Emil Hațieganu, profesor la Universitatea din Cluj și președintele Asociației funcționarilor publici din Ardeal.

Loteria Plugarului

Se aduce la cunoștință publică tragera loteriei plugarului ce se va face la București în ziua de 23 cor.

Cei cari posed bilete de participare sunt rugați a-le păstra și a urmări rezultatul, care va fi publicat în ziarul nostru, îndată ce vom primi rezultatul dela București.

Explozie la o fabrică din Ardeal

Diciosânmartin. — La fabrica „Negru de fum“ din localitate s'a produs eri o puternică explozie de gaz metan.

Intreaga clădire s'a prăbușit. Explozia s'a produs seara târziu, când în fabrică nu se mai afla nici un lucrător.

Pagubele sunt foarte mari.

Omorât cu o sticlă de sifon

Cluj. — În urma unei vechi certe, provenită dela o moștenire, Ioan Căpușan a aplicat trei puternice lovituri cu o sticlă de sifon în capul lui Gheorghe Mureșan, care în stare muribundă a fost transportat la clinica locală. Aici după două ore de chinuri a încetat din viață.

Cîma s'a petrecut într-o cărciumă din Monoștur.

Criminalul a fost arestat și înaintat parchetului.

Din Oradea

Azi noapte a izbucnit în Monoșpetri un foc puternic în moara proprietatea familiei Klobutzky.

Pomplierii fiind prea puțini la număr nu au putut face față pericolului, focul întinzându-se cu repeziciune a distrus toată moara.

Pagubele se ridică la circa 4 milioane lei.

Cauza incendiului nu s'a putut stabili încă.

Victimele gerului în Rusia

Din Moscova se anunță că două trenuri fiind blocate din cauza zăpezii în regiunea Samara, 96 călători au pierit de frig.

Guvernul mexican cedează

Din New-York se anunță că consiliul de miniștrii din Mexic, după o consfătuire avută la ministerul de comerț cu reprezentanții juridici ai societăților petrolifere streine, a decis să amâne deocamdată aplicarea legilor cari au provocat divergențele cunoscute.

Uragan la Piza

La Piza (Italia) și Imprejurimi s'a declanșat eri o furtună violentă însoțită de grindină, de mărima alunelor. Comunicațiile au fost întrerupte timp de câteva ore. Legăturile telefonice au fost distruse. S'a înregistrat numeroase cazuri de trăsnet.

Administrația ziarului nostru angajează mai mulți achizitori pentru adunarea abonamentelor și publicațiilor atât în oraș cât și în provincie.

Condițiunile se pot ști la admnistratie.

Un guvern Marx în Germania

Berlin. — Drul Marx a avut eri după amiază o întrevedere de o oră cu contele Westarp, conducătorul național-germanilor. Se afirmă că contele Westarp ar fi răspuns negativ la întrebarea dacă naționaliștii vor tolera un guvern de mijloc.

Di Marx a negociat apoi cu conducătorii partidelor mai mici.

Paris. — Din Berlin se anunță că guvernul Marx pare să aibă toate șansele de reușită. Sprijinul socialiștilor a fost obținut în schimbul promisiunii de democratizare a Reichswelrului și de excluderea a ministrului Gessler din viitorul guvern.

Berlin. — Comitetul executiv al partidului democrat, a hotărât ca acțiunea parlamentară socialistă, care se întruște astăzi, să ia o decizie definitivă în chestiunea sprijinirii guvernului moderat, preconizat de dl Marx. Socialiștii vor sprijini guvernul numai în cazul când se va stabili o înțelegere asupra programului.

Conducătorii partidului Centrului au publicat un comunicat afirmând că partidul continuă cu deosebită stă-

ruință eforturile de până acum, pentru alcătuirea unui guvern moderat.

Berlin. — Cancelarul Marx, a prezentat astăzi un raport președintelui Reichului, asupra încercărilor sale de până acum pentru formarea unui guvern de mijloc. Cancelarul avusese în prealabil o lungă consfătuire cu dl Scholz, conducătorul fracțiunii parlamentare a partidului populist.

Fracțiunea parlamentară socialistă, s'a alăturat în ședința de Miercuri, punctului de vedere exprimat de conducerea partidului, declarând că, principial nu ar avea nimic de obiectat împotriva alcătuirii unui guvern de mijloc. Socialiștii vor lua însă o hotărâre definitivă de abia după ce se va cunoaște alcătuirea și programul noului guvern.

Berlin. — Reichstagul și-a reluat azi după amiază ședințele plenare după vacanța Crăciunului. Până la terminarea crizei de guvern, Reichstagul va ține numai ședințe scurte.

RESTAURANT ROMÂNESC!

Funcționari români din Arad și județ, luați masa numai la restaurantul românesc „PALACE”, Arad, Strada Ionel C. Brătianu.

Mănăcări bune și ieftine. :: serviciu punctual.

ECONOMICE

Chestiunea creditului viticol — Ce va cuprinde proiectul dlui Garoflid —

Am anunțat mai de mult că dl C. Garoflid va înființa creditul viticol. Suntem în măsură să dăm unele amănunte asupra felului în care înțelege dl ministru al agriculturii să rezolve această problemă.

Din taxa de 3 lei pe fiecare decilitr, pe care o vor plăti podgorenii administrațiilor financiare, se va crea un fond care va fi pus la dispoziția consiliului de administrație al creditului viticol.

Acest consiliu de administrație va fi compus din delegați ai podgorenilor, aleși prin sindicatele viticole, și din trei delegați ai Băncii Naționale, a ministerului de finanțe și a ministerului de agricultură. Fiecare podgorean va primi la finele anului acțiuni în valoare egală cu fondul vărsat ca taxă.

După cum se vede nu se vine prin noua lege a dlui Garoflid cu un im-

pozit, ci e vorba numai de un fond propriu al fiecărui podgorean,

Se vor acorda podgorenilor credite pentru două scopuri: pentru întreținerea culturilor și pentru crearea de crame și pivnițe cooperative. O cotă de 60 procente din totalul capitalului creditului va fi întrebuințată pentru întreținerea culturilor viticole anuale. Imprumaturile se vor acorda pe timp de un an și vor fi garantate prin recoltă, prin efecte și prin polițe.

O altă cotă de 20 procente din capitalul creditului se va acorda pentru crearea de pivnițe și crame cooperative (vinificarea în comun în vederea exportului.)

O altă cotă de 20 procente va fi acordată podgorenilor pentru crearea de crame și pivnițe individuale (nu cooperative).

În legea dlui Garoflid se va stipula că din cele două cote din urmă (pentru crame și pivnițe) se vor putea acorda împrumuturi pe un termen de

ULTIMA ORĂ

Prințesa Elena și Prințul Mihail în Firenza

ROMA. — Din firenza se anunță că prințesa mamă Elena și prințul Mihail au sosit acolo și fiindcă micul prinț e cam suferind vor rămâne vr'o două zile acolo și numai apoi vor pleca la Rapallo.

Știrile că, principele Carol va avea o întâlnire cu familia principiară, nu corespund adevărului.

Penziile foștilor funcționari din Ardeal

BUDAPESTA. — Azi a sosit aici consilierul de legație dl Guranescu, spre a trata cu ministerul de finanțe chestia penziunii foștilor funcționari de stat din Ardeal.

Zăpadă mare în Italia

ROMA. — În Italia de nord zăpada atât e de mare, încât s'au întrerupt toate circulațiile C. F. și P. T. T.

Cine a aprins palatul Urania din Cluj

CLUJ. — Poliția din Cluj a reușit să aresteze un soldat dezertor din serviciul sanitar a corp. VII armată, cu numele Răblao Ilie, care este de mult căutat pentru diferite crime și furturi și care a recunoscut că el a aprins cu ajutorul unui camarad al său, palatul Urania din Cluj.

A recunoscut că tovarășul său a fost ordonanța maiorului sanitar, care locuște în acel palat.

A fost predat autorităților militare, care îl anchetează și pentru acest și pentru alte cazuri, fiind urmărit deja de un timp îndelungat.

Armata Internațională în China

LONDRA. — Fiindcă avutul și viața străinilor și îndeosebi a creștinilor din China este periclitată s'a înființat armata internațională, în care au intrat și vr'o 900 antibolșeviști ruși.

20 ani și cu procente cât mai reduse.

Catechismul plugarului

6. *Ingrrijirea semănăturilor.* Primăvara, după svântatul pământului, grăpează semănătura de grâu cu o boaroană ușoară, cu colții mici, spre a sfârâma scoarța formată din cauza zăpezilor și ploilor.

În caz când iarna a fost goală, cu înghețuri și desgheturi și parte din grâu a fost desrădăcinat, tăvălăguese grăul și după 2—3 săptămâni, grăpează-l. Deasemeni grăpează orzul și ovăzul după 2—3 săptămâni dela răsăritul lor și porumbul la câteva zile după răsărit. Prășește cât mai de multe ori culturile de porumb, sfeclă, cartofi și fasole. Grăpatul și prășitul împiedică perderea apei din pământ prin evaporare; e un mijloc de luptă contra secetei din lunile de primăvară. Prășitul semănăturilor făcute în rânduri, se face ușor cu o prășitoare purtată de un om sau de un cal.

Întrebuințați tăvălugul după semănătul sfeclii și lucernei. La celelalte culturi numai în cazul când vrei să răsăre mai repede semănătura, având grije în urmă să înfoiezi pământul cu grapa.

În anii ploioși stropește vrejii cartofilor cu zeamă de piatră vântată și var, cum se stropește vița de vie.

7. *Recoltatul.* Grăul, orzul și ovăzul se recoltează când sunt în părgă, adecă atunci când boabele se pot tăia cu unghia, fără a fi însă laptoase. Porumbul se recoltează când boabele de pe știulete sunt tari și îndestul de bine uscate. Fasolea când are toate pâstiile uscate, cartofii când li s'a uscat bine foile și vrejii, sfecla când au început deja a se îngălbeni foile, borceagul când mazăricea e în plină floare și lucerna la începutul înfloritului.

8. *Păstratul recoltelor.* Grăul, orzul, ovăzul se păstrează în magazii, având grijă a le da din când în când la lopată; porumbul în pătele (porumbare) bine aerisite. Cartofii se așează în gropi și sfecele în șir (silozuri) deasupra pământului, învelindu-se cu un strat de paie și apoi cu pământ, având grijă a le lăsa răsuflători. Fânul de lucernă și borciag se păstrează sub șuri anume construite, în stoguri, învelite la vârf cu coceni, sau în silozuri.

9. *Vitele.* Ingrijește bine vitele, tovarășii tăi de muncă. O vită bună, bine îngrijită, îți dă muncă bună și gunoa mult și bun. Nu precupeți, măncarea vitelor, dar nici nu face risipă. Unul bou de 500 kgr. greutate, trebuie să-i dai zilnic, în timpul muncii, câte 5 kgr fân, 10 kgr. paie de orz și ovăz, 4 kgr. uruială de orz sau porumb, plus puțini coceni și paie de grâu. Le dai în două sau trei prânzuri regulate. Sarea și apa să nu lipsească niciodată vitelor. Curăță vitele în fiecare zi cu țesala și peria. O vită bine curățată îți face economie de un sfert din nutreț.

10. *Economie.* „Strange banii albi pentru zile negre“. Nu face nici-o cheltuială de prisos. Imbracăte cu pănza și stofe toarsă și țesută din mul și cânepa cultivate de tine și din lâna oilor crescute de tine.

Prisosul de bani din munca ta, depune-l cu dobândă la banca populară.

BURSA

Cursurile devizelor Zürich

Deschiderea dela 21 Ianuarie 1927

Berlin	123.10
Amsterdam	207.55
New-York	519.1/8
Londra	2520.—
Paris	2057.50
Milano	2245.—
Praga	1537.50
Budapesta	9077.50
Belgrad	912.50
București	275.—
Varșovia	57.50
Viena	7320.—

In ciorapi de mătasa „ICA” marcă cu primărie, atât ca frumusețe, cât de durabilitate. Prețul de fabricație a ciorapilor de mătase „ICA” este cel mai mic din țară datorită execuției mecanizate și garanției Lei 117. Garanția este de 90 zile din ziua cumpărării. Călienii și țărânii care doresc să cumpere ciorapi de mătase „ICA” trebuie să se adreseze direct la fabrica de ciorapi de mătase „ICA” în Arad.

A. BOGYO Str. Eminescu

Amalgam (brom, vopsea) pentru coloritul ouălor se fabrică la „COLORIT” laborator chimic Arad. Comercianții se ceară muștră! OO 483

Atelierul de broderii, țesături și cusături naționale

al doamnei **Cristina Sabău**

Arad, Strada Gojdu Nr. 17.

Confecționează; Cuverturi de pat, perdele, fețe de masă, linge etc. Specialități de batiste. Bogat asortiment de modele artistice pentru brodat. :: Imprimațiunile de modele pe pânză. 1

Kron și Vandraesek și-a mutat biroul din Strada Take Ionescu (fost Sárossy-Jeca) No. 7/a, în Strada Le. Av. Sava No. 9 (fost Niss-H.). 536

Achete și cununi ocazionale foarte frumoase, flori în diferite variațiuni, asortiment bogat cu prețuri convenabile **florăria JANOSI**, ARAD, Str. Eminescu 20-22. ATENȚIE! Firma JANOSI exclusiv numai în Str. Eminescu 20-22 există. Celelalte cu numele Janosi folosesc nume fals. 262

Direcțiunea Uzinelor de Gaz a orașului Arad.

Se află în situație plăcută, ca să servească On. Public cu gaz de calitate înaltă, cu a cărui ajutor putem ca în timpul de pace ieftin a lumina, încălzi, pregăti mâncări, a călca rufe și a ne scărda. Instalațiile necesare și montările le executăm pe rate și pe prețuri de regie.

Uzinele Comunale Secția gaz aerian: Arad, Str. Muciu Scevola 9, 11, 13. — Telefon: 27, 25, 16.

Biroul uzinelor din Str. Eminescu No. 4, stă la dispoziția On. public în ce privesc comenzile etc. 3

Dacă te dor picioarele sau tălpile nu suferi și nu amâna îngrijirea lor și caută atelierul lui IOAN RADA pantofar în Arad, Str. Caragialei Nr. 20., care toarnă imediat modelul în ipsos (gips) și execută și pentru cele mai suferinzi picioare ghete comode. 279

Imprimeria Județului S. A.

Arad, Str. Gh. Lazar No. 17.

Execută tot soiul de tipărituri aparținătoare artei tipografice. — Depozit de imprimare: primare secretariale și advocaționale. ::

Szántó și Komlós

Prețurile de iarnă

Costum p. bărbați del. . . 1750 L in sus
Costum p. băieți del. . . 1250 L in sus
Costum p. băieți cu pant, scurți del. 1050 L in sus
Palton p. barb. negru del. 2200 L in sus
Palton p. barb. cu blană . 2600 L in sus
Palton p. barb. ulst. și raglan del. 1850 L in sus
Palton p. băieți ulst. și raglan del. 1350 L in sus
Palton p. băieți del. . . . 850 L in sus
Paltoane de piele del. . . 4200 L in sus
Impermiabile (gumă) del. 950 L in sus
Impermiabile p. dame del. 1150 L in sus
Mare asortiment de stoffe din lână din străinătate. Uniforme pentru școlari după măsură. Arad, Piața Avram Iancu în palatul Teatrului. 720

Haine (blouse) croșetate,

veste, Poulle-uri, ciorapi, mănuși, saluri elegante de mătase, tricouri (indispens.) se capătă pe lângă prețuri convenabile la

SZÁNTÓ, Str. Eminescu 6. Arad. 245

Primăria comunei Seleuș.

No. 63—1927. 544

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință publică, că primăria comunei Seleuș are nevoie de 6 vagoane lemne de

foc calitatea bună, cer și fag pt. a-se aproviziona pe anul financiar 1927.

Penru acest scop cei ce doresc a face furnitură de cantitatea și calitatea de sus, sunt rugați a-se prezenta cu oferte închise și sigilate în ziua de 20 Februarie 1927 la ora 9 a. m. la Primărie, depunând totodată și vadiul de 10% asupra sumei ce oferă.

Condițiunile se află în biroul notarial.

Licitația se va face în conformitate cu legea contabilității publice.

Seleuș, la 15 Ian. 1927.

Notar: (ss) Codrean

Primar: (ss) Ioan Buzna.

Primăria comunei Livadă.

No. 22—1927. 543

Concurs.

Noi, Primăria comunală a comunei Livadă, plasa Arad, publicăm concurs pentru îndeplinirea postului vacant de moașă comunală cu salariul ce se va stabili prin Prefectura județului Arad.

La acest post pot reflecta candidații, cari au absolvat cursul de moașă.

La cerere se vor anexa: 1. Actul de naștere, 2. Actul de naționalitate, 3. Certificat dela primăria co-

munală de domiciliu, că ferit de vre-o condamnare, mantă și nu este pus în mărire,

4. Diploma de moașă

5. Declarație de limbel noaste.

Comuna Livadă constă citorii germani și maghiari.

Cererile ni se vor înainta la data de 15 Februarie Livadă, la 20 Ianuarie

Ce te superi dragă doamnă

Că s'a scumpit cornul

Atât să fie năcazul,

Numai „LYA”-corn s'a

Corn cu unt și nu mă

Că brutarii întorc maca

În ciuda lor noi „LYA

Accesori și RADIO, motoare

și DINAMIE în orice mare depozit în cantitate accesorii electrice. Un Bosch 2000 lumini, pe castele, locuințe proprii ocazional la

Iosif Horv

Întreprindere de electricitate Arad, în colțul Brătlanu și I. Vu

Adr. telegrafică: Horvath

Dacă aveți nevoie de

ANUNȚ

modern,
cercetați

efectuos,
Administrația

„Cuvântul Ardealului”

din Arad, Strada Românului Nr. 6.